

Валентина Косяк

старший викладач, м. Київ

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК НЕОБХІДНА УМОВА УСПІШНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття «компетентність» (від лат. *competens* – відповідний, здатний) - це сукупність знань, вмінь та навичок, які сприяють успішному здійсненню професійної діяльності [2, с. 47].

Професійна компетентність викладача закладу вищої освіти визначається сукупністю його професійно-педагогічних та особистісних характеристик [1, с. 83]. До професійно-педагогічних характеристик належать:

- володіння основами дисципліни, що викладається;
- вміння творчого застосування знань з дидактики (здатність робити інформацію доступною для сприйняття та засвоєння її студентами);
- здібності до педагогічного спілкування (вміння встановлювати доцільний тон та стиль спілкування, знаходити необхідні засоби впливу на студентів, здатність висувати вимоги та добиватись їх виконання, наявність педагогічного такту);
- володіння знаннями про особливості підготовки фахівців за певною спеціальністю;
- здатність вивчення та врахування індивідуальних психологічних особливостей студентів;
- здатність здійснювати організаторську роботу; готовність до лідерства [3, 516];
- здатність здійснювати науково-дослідницьку діяльність та сприяти здійсненню такої діяльності студентами.

До особистісних характеристик педагога належать:

- професійна зрілість (гуманізм, толерантність, орієнтація на вищі почуття, індивідуальні принципи совісті);

- почуття професійного обов'язку та соціальної відповідальності, здатність до критичного оцінювання своєї діяльності та діяльності оточуючих;
- вміння працювати в колективі;
- доцільний рівень емоційності (правильна дикція, поставлений голос, дихання, узгодженість мови, міміки та жестикуляції);
- здатність до регуляції свого психічного стану та поведінки, емоційна стійкість;
- здатність до розуміння особистості студента та його тимчасових психічних станів;
- здатність до передбачення наслідків своїх дій по відношенню до певного студента.

Отже, професійна компетентність викладача вищого навчального закладу базується на сукупності його професійно-педагогічних та особистісних якостей. Дослідження цих характеристик сприяє прагненню кожного педагога до самовдосконалення та особистісного розвитку.

Література

1. Головань М. С. Професійна компетентність викладача вищого навчального закладу / М. С. Головань // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія. Збірник статей. – Вип. 44. – Ч. 3. – Ялта: РВВ КГУ, 2014. – С. 79-88.
2. Матяш Л., Черкаська Л., Красницький М. Формування фахової компетентності майбутніх вчителів математики у процесі вивчення курсу «Лінійна алгебра». Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (Суми, 1-2 грудня 2016 р.). Суми, 2016. С. 47-49.
3. Тонне О.Ш. Професійно важливі якості педагога вищого навчального закладу / О.Ш. Тонне // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Наукове видання. – 2015. – Вип. 40(93). – С. 513-519.